

Irene Øyangen

Lokalvalgsundersøkelsen 1999
Dokumentasjonsrapport

Notater

FORORD

Statistisk sentralbyrå (SSB) har høsten 1999 gjennomført en undersøkelse i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget.

Oppdragsgiver for undersøkelsen er Institutt for samfunnsforskning ved Tor Bjørklund. Undersøkelsen er finansiert av Kommunal- og regionaldepartementet.

I SSB har Irene Øyangen vært leder for prosjektet. Stein Opdahl har vært rådgiver. Han har i tillegg utarbeidet vektene og beskrevet fremgangsmåten og bruken av disse i kapittel 6. Arbeidet med programmering av spørreskjemaet og filetablering er utført av Solveig Myklestad. Glenn Erik Wangen har trukket utvalget, og Grete Korsvoll har vært intervjuerkontakt.

Innhold

1. INNLEDNING	3
2. UTVALG	3
3. DATAINNSAMLINGEN	4
4. FRAFALL	5
5. UTVALGSSKJEVHET	7
6. VEKTER	11
6.1 <i>Disproporsjonalt utvalgsdesign</i>	11
6.2 <i>Skjevhet som følge av frafall</i>	11
6.3 <i>Flyttinger i panelutvalget</i>	11
6.4 <i>Vektsystem</i>	12
7. UTVALGSVARIANS	12
8. INNSAMLINGS- OG BEARBEIDINGSFEIL	13

Tabeller og figurer

Vedlegg

- Informasjonsbrev
- Instruks
- Spørreskjema
- De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå har høsten 1999 gjennomført en undersøkelse i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget 1999. Undersøkelsen er utført på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning, og er finansiert av Kommunal- og regionaldepartementet. Formålet med undersøkelsen er å belyse folks syn på lokalvalgene og lokaldemokratiet.

Tabell 1. Nøkkeltall

	Personer	Prosent
Personer trukket ut for intervju	4323	100,0
Avgang (døde, flyttet til utlandet, forpleid på institusjon)	32	0,7
Bruttoutvalg	4291	100,0
Frafall i alt	1100	25,6
<i>Nekt</i>	743	17,3
<i>Ikke truffet</i>	205	4,8
<i>Sykdom</i>	109	2,5
<i>Andre frafallsgrunner</i>	43	1,0
Nettutvalg	3191	74,4
Grupper som i forhold til kjennemerkene kjønn, alder, stratum, valgdeltagelse og utdanning er over- eller underrepresentert i nettutvalget med mer enn ± 1 prosentpoeng.		
<u>Alder:</u>		
25 - 44 år		+1,7
67 -79 år		- 2,0
<u>Valgdeltagelse:</u>		
Stemt:		+5,5
Ikke stemt:		-5,5
<u>Utdanning:</u>		
Grunnskole:		-3,6
Videregående:		+1,1
Univ./høgskole		+2,8

2. Utvalg

Utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen 1999 består av 4323 personer i alderen 18 - 79 år (per 31.12.99) som hadde stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalget. Fordi undersøkelsen ble gjennomført som en telefonundersøkelse ble utvalget trukket blant personer vi fant telefonnummer til.

For å oppnå kunnskaper om endringer i velgermassen er en del av utvalget hentet fra bruttoutvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1995. Dette panelet består av personer i alderen 22 - 79 år som var intervjuobjekter ved undersøkelsen i 1995. Etter at døde og utvandrede er fjernet, utgjør panelet 2100 personer. For at panelet skal ha tverrsnittsegenskaper må det ekte panelet suppleres med personer fra de årskullene som i mellomtiden har nådd stemmerettsalder, samt innvandrere med stemmerett. Suppleringsutvalget betegnes ofte 'uekte' panel. Ut fra de nye gruppenes andel av populasjonen måtte det uekte panelet bestå av 153 personer, hovedsakelig personer i alderen 18 - 21 år per 31.12.99. Til sammen utgjør det ekte og det uekte panelet dermed 2253 personer.

I tillegg ble det trukket et helt nytt utvalg på 2070 personer i alderen 18 - 79 år. Både panelet og det nye utvalget ble trukket med tilnærmet like store delutvalg fra seks strata. Landets kommuner ble stratifisert etter kommunenes innbyggertall per 01.01.99 på følgende måte:

		Populasjon
Stratum 1:	- 2500 innbyggere	142 770
Stratum 2:	2501 - 5000 innbyggere	302 734
Stratum 3:	5001 - 10000 innbyggere	460 731
Stratum 4:	10001 - 20000 innbyggere	597 530
Stratum 5:	20001 - 60000 innbyggere	824 792
Stratum 6:	60001 - innbyggere	908 120

Ettersom populasjonsstørrelsen varierer betydelig mellom strataene, er personene i utvalget trukket med ulik trekkesannsynlighet. Ved beregning av resultater for to eller flere strata under ett, må personene gis vektorer som korrigerer for dette. Dette omtales nærmere i pkt. 6.

3. Datainnsamlingen

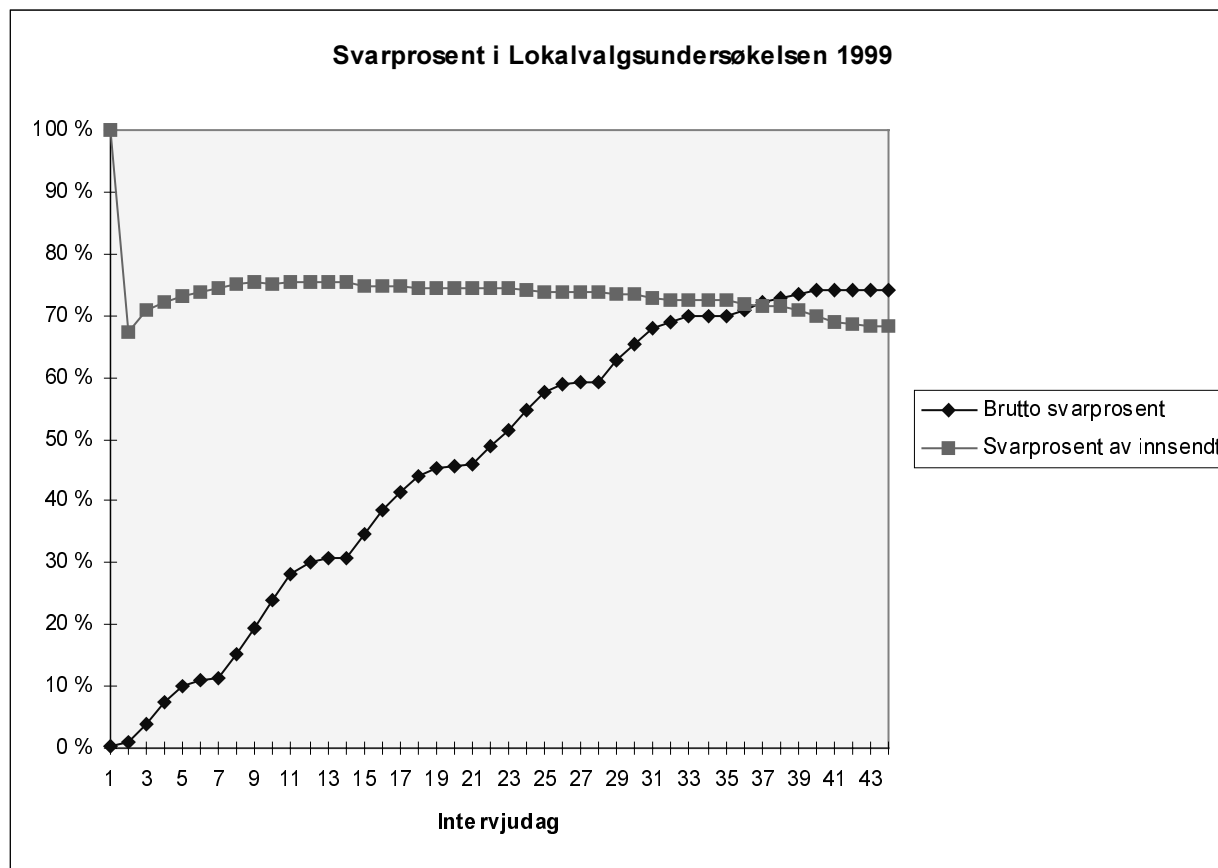
Kommune- og fylkestingsvalget ble avholdt mandag 13. september. Datainnsamlingen startet dagen etter, dvs. 14. september, og varte til 22. oktober. Feltperioden var i utgangspunktet satt til 5 uker, med slutt 15. oktober, men ble utvidet med en uke for å få med flest mulig intervjuobjekter. Figur 1 viser hvordan svarprosenten utviklet seg gjennom feltperioden.

Den første uken ga i underkant av 500 intervju. Uke to ga flest intervju, da fikk vi inn hele 843 intervju. De neste to ukene lå inngangen på om lag 600 i uka, før vi de siste to ukene fikk inn om lag 600 intervju til sammen.

Under datainnsamlingen oppsto det en feil. En programmeringsfeil førte til at bare de som hadde svart at de i arbeider i en personlig eid virksomhet fikk et spørsmål om subjektiv vurdering av sitt hovedyrke. Alle andre yrkesaktive ble ikke stilt dette spørsmålet.

Feilen ble rettet opp ved at alle som skulle hatt dette spørsmålet ble ringt opp på nytt. Av de 1852 respondentene som ble ringt opp på nytt fikk vi intervju med 1774 respondenter. De resterende 78 mangler vi derfor opplysninger om subjektiv vurdering av hovedyrke for.

Figur 1. Oversikt over svarinngangen. Lokalvalgsundersøkelsen 1999

4. Frafall

Totalt 4323 personer i alderen 18-79 år ble trukket ut til å være med på undersøkelsen. Blant disse var det 32 personer som viste seg å ikke tilhøre målgruppen, enten fordi de hadde utvandret eller var døde. Dette innebærer at bruttoutvalget utgjør 4291 personer. Vi oppnådde intervju med 3191 av disse, noe som tilsvarer en svarinngang på 74,4 prosent. I alt 1100 personer eller 25,6 prosent gikk til frafall. Tabell 2 viser antall personer og svarprosent i bruttoutvalget, nettoutvalget og i frafallet for ulike deler av utvalget.

Tabell 2. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg i ulike deler av utvalget.

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg	Svarprosent
I alt	4291	1100	3191	74,4
Utvalgstype				
Nytt utvalg	2055	525	1530	74,5
Uekte panel	148	38	110	74,3
Ekte panel	2088	537	1551	74,3
herav frafall i 1995	520	245	275	52,9
herav intervju i 1995	1568	292	1276	81,4

I tabell 3 ser vi fordelingen på intervju og ulike frafallsårsaker i ulike grupper av utvalget. Den hyppigste årsaken til frafall var at IO nektet å være med, dette gjaldt hele 17,3 prosent av bruttoutvalget. 4,8 prosent ble ikke truffet i løpet av intervjuperioden, 2,5 prosent var forhindret fra å delta på grunn av sykdom, mens 1 prosent gikk til frafall av andre årsaker som f.eks. språkproblemer.

Årsaken til frafallet varierer en del mellom ulike grupper. Menn deltar i noe større grad enn kvinner, men forskjellen mellom kjønnene er bare 1,7 prosentenheter. Alder har derimot større betydning for svarvilligheten. Deltakelsen i undersøkelsen er klart mindre i den eldste aldersgruppen. Det er også i denne gruppen vi finner den største andelen som nekter å være med, og som ikke kan være med på grunn av sykdom, svekkelse e.l. Andelen IO som man ikke oppnår kontakt med, er høyest i den yngste aldersgruppen, og andelen avtar med økende alder.

Svarprosenten er ganske jevnt fordelt i de ulike stratumene, men noe overraskende er svarprosenten høyest i stratumet som inneholder de mest folkerike kommunene. Det er vanlig å observere noe lavere svarprosent i byer og tettbygde strøk enn i mindre, spredtbygde kommuner. Det er store variasjoner i svarprosenten mellom ulike utdanningsgrupper. Forskjellen skapes hovedsakelig av den store variasjonen i nekterandelen.

Det er videre en klar tendens til at de som faktisk stemte ved valget (mantallsopplysninger) i større grad deltar i undersøkelsen enn de som ikke avga stemme. Blant dem som stemte er deltakelsen hele 80,3 prosent, mens den bare er 61,6 prosent blant dem som ikke har stemt. Det er særlig nekterandelen som er høy blant dem som ikke har stemt. I denne gruppen nektet hele 1 av 4 å delta i undersøkelsen.

Det er ingen forskjell i svarprosenten mellom IO i panelutvalget, og IO som er trukket ut for første gang til årets undersøkelse. Frafallsårsakene er også jevnt fordelt mellom ekte panel og det nye utvalget. I det uekte panelet er det imidlertid en noe større andel intervjuerne ikke fikk tak i. Dette skyldes at dette utvalget består av unge mennesker som erfaringsmessig er noe vanskeligere å treffe enn mennesker i en annen livsfase som er mer hjemme.

Tabell 3. Svarprosent og frafall etter årsaker i ulike grupper av utvalget.

	I alt	Intervju	Nekter	Sykdom	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100,0	74,4	17,3	2,5	4,8	1,0	4291
Kjønn							
Menn	100,0	75,2	16,0	1,9	6,1	0,7	2165
Kvinner	100,0	73,5	18,6	3,2	3,4	1,3	2126
Alder							
18-24 år	100,0	75,2	12,7	0,4	9,3	2,3	472
25-44 år	100,0	77,8	14,5	0,7	5,9	1,1	1529
45-66 år	100,0	75,0	18,9	2,0	3,6	0,5	1653
67-79 år	100,0	64,1	23,2	9,9	1,9	0,9	637
Stratum							
1	100,0	73,6	16,7	3,1	5,7	0,8	717
2	100,0	74,9	17,3	2,8	4,3	0,7	717
3	100,0	72,8	19,1	2,5	4,9	0,7	717
4	100,0	73,8	19,7	1,8	3,9	0,8	720
5	100,0	73,9	16,4	3,1	5,0	1,5	714
6	100,0	77,2	14,6	2,0	4,8	1,4	706
Stemmegivning							
Stemt	100,0	80,3	14,0	1,8	3,2	0,7	2928
Ikke stemt	100,0	61,6	24,5	4,0	8,1	1,7	1363
Utdanning							
Grunnskole	100,0	61,1	26,5	6,5	4,7	1,3	880
Videregående skole	100,0	75,8	16,6	1,7	5,1	0,8	2454
Univ./høgskole	100,0	83,9	10,6	1,1	4,0	0,4	919
Uoppgitt	100,0	57,9	15,8	2,6	2,6	21,1	38
Utvalgstype							
Ekte panel	100,0	74,3	17,4	2,7	4,9	0,7	2088
Uekte panel	100,0	74,3	14,2	-	10,1	1,4	148
Nytt utvalg	100,0	74,5	17,5	2,6	4,2	1,3	2055
Status 1995							
Ikke med i utvalg	100,0	74,4	17,2	2,4	4,6	1,3	2203
Frafall i 1995	100,0	52,9	32,5	5,0	8,5	1,2	1568
Intervju i 1995	100,0	81,4	12,4	1,9	3,8	0,6	520

5. Utvalgsskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet dersom omfanget av frafallet i stor grad varierer mellom ulike grupper av befolkningen. Det kan føre til at fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i nettoutvalget enn i bruttoutvalget. Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. Omvendt innebærer godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ikke noen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slike utvalgsskjevheter kan oppstå i utvalgstrekkningen hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen.

I denne undersøkelsen er det også et annet forhold som kan føre til at nettoutvalget blir skjevt i forhold til populasjonen en ønsker å generalisere til. Metodevalget innebærer at personer som ikke har telefon (fasttelefon) ikke er aktuelle for intervju. Det er grunn til å tro at telefondekningen varierer noe mellom befolkningsgrupper. Det er sannsynligvis særlig blant de aller eldste og de yngste som nettopp har flyttet fra foreldrehjemmet telefondekningen er lavest. Dette innebærer at bruttoutvalget i denne undersøkelsen er representativt for personer med telefon, og bare tilnærmet representativt for hele populasjonen.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en imidlertid knytte større oppmerksomhet til avvikene mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen. Avvik mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. I sammenligninger mellom brutto- og nettoutvalg er risikoen for at personene i en befolkningsgruppe som har deltatt (nettoutvalget) skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (frafallet) større.

Tabell 4. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, stratum, valgseltagelse, utvalgstype og utdanning. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100,0	100,0	100,0
Kjønn			
Menn	50,5	48,7	51,0
Kvinner	49,5	51,3	49,0
Alder			
18-24 år	11,0	10,6	11,1
25-44 år	35,6	30,9	37,3
45-66 år	38,5	37,6	38,8
67-79 år	14,8	20,8	12,8
Stratum			
1	16,7	17,2	16,5
2	16,7	16,4	16,8
3	16,7	17,7	16,4
4	16,8	17,2	16,6
5	16,6	16,9	16,5
6	16,5	14,6	17,1
Valgdeltagelse			
Stemt	68,2	52,5	73,7
Ikke stemt	31,8	47,5	26,3
Utvalgstype			
Ekte panel	48,7	48,8	48,6
Uekte panel	3,4	3,5	3,4
Nytt utvalg	47,9	47,7	47,9
Utdanning			
Grunnskole	20,5	31,1	16,9
Vidergående	57,2	54,0	58,3
Univ./høgskole	21,4	13,5	24,2
Uoppgitt	0,9	1,5	0,7
Antall personer	4291	1100	3191

I tabell 4 ser vi hvordan kjennmerkene kjønn, alder, stratum, utvalgstype og utdanning er fordelt i bruttoutvalget, frafallet og nettoutvalget. Frafallet er noe større blant kvinner enn blant menn, men det skaper likevel ikke nevneverdige forskjeller mellom bruttoutvalget og nettoutvalget når det gjelder andelen som deltar i undersøkelsen.

Det har imidlertid oppstått enkelte utvalgsskjevheter i ulike aldersgrupper. Den største skjevheten ser vi i aldersgruppen 67-79 år. Denne gruppen er underrepresentert med 2,0 prosentenheter i nettoutvalget sammenlignet med bruttoutvalget. I aldersgruppen 25-44 år er tendensen den motsatte. Denne aldersgruppen er overrepresentert med 1,7 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget.

Fordelt på de ulike stratumene er det bare små avvik mellom bruttoutvalget og nettoutvalget. Ser vi på de ulike utvalgstypene utgjør panelet og det nye utvalget like stor andel både i bruttoutvalget og i nettoutvalget.

Frafallet har ført til visse utvalgsskjevheter når det gjelder utdanningsnivå. Gruppen med utdanning på grunnskolenivå er underrepresentert med 3,6 prosentenheter, gruppen med videregående er overrepresentert med 1,1 mens gruppen med universitets- og høgskoleutdanning er overrepresentert med 2,8 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget.

Ikke overraskende er det relativt store skjevheter mellom brutto- og nettoutvalget med hensyn til om IO har stemt eller ikke ved valget. De som har stemt er overrepresentert med 5,5 prosent i nettoutvalget. Resultatene bør derfor vektles med hensyn til denne skjevheten.

I tabellene nedenfor ser vi hvordan de ulike utvalgstypene fordeler seg på bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg i de forskjellige stratumene. De ulike utvalgstypene fordeler seg relativt jevnt mellom bruttoutvalg og nettoutvalg i alle de seks stratumene. Av nevneverdige variasjoner ser vi at utvalget med nye respondenter er underrepresentert med 1,2 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget i stratum 1.

I stratum 4 og 6 er utvalget av nye respondenter overrepresentert med henholdsvis 1,2 og 1,1 prosentenheter i forhold til bruttoutvalget. I stratum 6 er det også en overrepresentasjon av respondenter fra det ekte panelet i nettoutvalget sammenlignet med bruttoutvalget. Det totale inntrykket er imidlertid at frafallet ikke skaper problematiske skjevheter mellom bruttoutvalg og nettoutvalg i noen av strataene. Dette gjelder både for panelutvalget og utvalget av nye respondenter.

Tabell 5. Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall i stratum 1 etter utvalgstype. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100	100	100
Utvalgstype			
Nytt utvalg	47,6	50,8	46,4
Uekte panel	3,8	2,1	4,4
Ekte panel	48,7	47,1	49,2
Antall personer	717	189	528

Tabell 6. Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall i stratum 2 etter utvalgstype. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100	100	100
Utvalgstype			
Nytt utvalg	47,8	48,3	47,7
Uekte panel	3,8	3,3	3,9
Ekte panel	48,4	48,3	48,4
Antall personer	717	180	537

Tabell 7. Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall i stratum 3 etter utvalgstype. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100	100	100
Utvalgstype			
Nytt utvalg	47,7	48,7	47,3
Uekte panel	3,8	5,1	3,3
Ekte panel	48,5	46,2	49,4
Antall personer	717	195	522

Tabell 8. Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall i stratum 4 etter utvalgstype. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100	100	100
Utvalgstype			
Nytt utvalg	47,8	44,4	49,0
Uekte panel	3,8	4,8	3,4
Ekte panel	48,5	50,8	47,7
Antall personer	720	189	531

Tabell 9. Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall i stratum 5 etter utvalgstype. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100	100	100
Utvalgstype			
Nytt utvalg	48,2	48,9	47,9
Uekte panel	3,2	3,2	3,2
Ekte panel	48,6	47,9	48,9
Antall personer	714	186	528

Tabell 10. Bruttoutvalg, nettoutvalg og frafall i stratum 6 etter utvalgstype. Prosent

	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg
I alt	100	100	100
Utvalgstype			
Nytt utvalg	48,3	44,7	49,4
Uekte panel	2,4	1,9	2,6
Ekte panel	49,3	53,4	48,1
Antall personer	706	161	545

6. Vekter

Ved beregning av resultater fra denne undersøkelsen må svarene gis riktig vekt i forhold til hverandre. Det er tre forhold som gjør det aktuelt å vekte.

6.1 Disproporsjonalt utvalgsdesign

Utvalget til undersøkelsen er ikke selvveiende, ettersom utvalgsbrøken varierer betydelig mellom strata. Kommuner med få innbyggere er betydelig overrepresentert i utvalget, mens de store byene er relativt mest underrepresentert, jf. tabell 11. Vektingsfaktorene framkommer ved å sette vekten i stratum 6 lik 1.

Tabell 11. Innbyggertall, utvalgsstørrelse, trekkesannsynlighet og vektingfaktor, etter stratum

	Antall innbyggere	Utvalgsstørrelse (opprinnelig trukket utvalg)	Trekke- sannsynlighet	Vektingfaktor
Stratum 1	172 770	722	0,004179	0,188
Stratum 2	302 734	723	0,002388	0,330
Stratum 3	460 731	722	0,001567	0,502
Stratum 4	597 530	722	0,001208	0,651
Stratum 5	824 792	719	0,000871	0,904
Stratum 6	908 120	715	0,000787	1,000

6.2 Skjevhet som følge av frafall

Som det går fram av avsnitt 5 er det sammenheng mellom valgdeltakelse og oppslutning om undersøkelsen ved at en betydelig høyere andel av dem som avga svar stemte ved valget enn av dem som vi ikke oppnådde svar fra. Tilsvarende mønstre har vært observert i en rekke tidligere undersøkelser om lokalvalg og stortingsvalg, og i beslektede undersøkelser som f.eks. undersøkelsen om folkeavstemningen om EU i 1994.

I valgundersøkelsene er en i den heldige situasjon at det kan innhentes opplysninger om hele bruttoutvalget hvorvidt IO er registrert å ha avgitt stemme. I tillegg er valgdeltakelsen kjent for hele populasjonen. Denne informasjonen bør benyttes til å etterstatifisere nettoutvalget slik at velgere og ikke-velgere gis vekt i samsvar med den kjente fordelingen for bruttoutvalg og eventuelt hele velgerkorpset.

Ettersom svarprosent og valgdeltakelse også varierer med klassiske bakgrunnskjennermerker som kjønn og aldersgruppe, er disse variablene tatt med i etterstratifiseringen. Bruttoutvalg og nettoutvalg er delt inn i til sammen 144 kategorier etter stratum x kjønn x aldersgruppe x valgdeltakelse. Det er brukt 6 aldersgrupper: 18-29 år og ellers 10-årsklasser. For hver kategori beregnes kvotienten 'antall IO i bruttoutvalg' / 'antall IO i nettoutvalg'.

Disse kvotientene danner sammen med vektingsfaktorene fra tabell 11 grunnlaget for et sett av vekter på datafilene.

6.3 Flyttinger i panelutvalget

Over tid vil en del personer skifte bosted, og i en del tilfeller har flytting ført til at IO har endret stratum. Endringer i kommunenes folketall kan også i noen tilfeller ha medført endring i stratumplassering uten at IO har flyttet. Ettersom utvalgene i de ulike strata ble trukket disproporsjonalt, vil flyttingene forrykke balansen mellom strataene. Betydningen er størst for

flyttinger mellom strata der ulikheten i trekkesannsynlighet er størst, dvs mellom stratum 1 eller 2 og de øvrige.

Når hele nettoutvalget inngår som grunnlag for beregning av resultater vil effekten av slike forhold i de fleste tilfeller være liten. Ved resultatuttak fra paneldelen alene kan en ikke se bort fra at flyttinger introduserer skjevheter i svarfordelinger for 1999-undersøkelsen. For å korrigere for dette er en framgangsmåte å gi IO som har skiftet stratum vektorer i forhold til trekkesannsynlighetene i de strata de flytter til og fra. En som har flyttet til et stratum med høyere trekke tetthet må vektes opp, mens en flytting motsatt vei må vektes ned. Tabell 12 viser hvilke vektorer som er aktuelle når personer som *ikke* har flyttet, gis vekt 1.

Tabell 12. Korreksjonsfaktorer for flyttinger mellom strata fra 1995 til 1999

Stratum 1995	Stratum 1999					
	1	2	3	4	5	6
1	1,00	0,47	0,31	0,24	0,17	0,16
2	2,12	1,00	0,66	0,51	0,37	0,33
3	3,23	1,52	1,00	0,77	0,56	0,51
4	4,19	1,97	1,30	1,00	0,72	0,66
5	5,78	2,72	1,79	1,38	1,00	0,91
6	6,36	3,00	1,97	1,52	1,10	1,00

Disse korreksjonsfaktorene er ikke innarbeidet i vektsystemet på datafilene.

6.4 Vektsystem

Følgende vektorer er lagt på datafilene:

VEKT1 Verdi = invers trekkesannsynlighet/invers trekkesannsynlighet i stratum 6. Korrigerer for ulik trekkesannsynlighet i strata. Verdi i stratum 6 (de mest folkerike kommunene) = 1.

VEKT2 Verdi = # i bruttoutvalg/# i nettoutvalg for alle kombinasjoner av stratum x kjønn x aldersgruppe.

VEKT3 Verdi = # S i bruttoutvalg/# S i nettoutvalg for alle kombinasjoner av stratum x kjønn x aldersgruppe x S, der S er enten 'stemt' eller 'ikke stemt' iht manntallsopplysninger. Til sammen 144 kombinasjoner.

SAMLEVEKT1 Produktet VEKT1 x VEKT2 x VEKT3, justert slik at sum vektorer = 3191.

SAMLEVEKT2 Produktet VEKT1 x VEKT2, justert slik at sum vektorer = 3191.

SAMLEVEKT3 Produktet VEKT1 x VEKT2, justert slik at summen av vektene for personer som har stemt = 1915 (60 %) og summen av vektene for personer som ikke har stemt = 1276 (40%).

7. Utvalgsvarians

Den usikkerhet man får i resultatene fordi man bygger på opplysninger om en del av befolkningen som undersøkelsen dekker, kalles utvalgsvarians. Standardavviket er et mål på denne usikkerheten. Størrelsen på standardavviket avhenger blant annet av tallet på observasjoner i utvalget, og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i hele befolkningsgruppen som omfattes av undersøkelsen.

Standardavviket kan anslås ved hjelp av observasjoner i utvalget. Tabell 12 viser størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at fordi utvalget i denne undersøkelsen ikke er selvveiende, må denne tabellen kun betraktes som en tilnærming til den faktiske usikkerheten.

Tabell 12. Størrelsen på standardavviket i prosent.

Antall observasjoner:	5 (95)	10 (90)	15 (85)	20 (80)	25(75)	30(70)	35 (65)	40(60)	50(50)
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2
50	3,1	4,3	5,1	5,7	6,2	6,5	6,8	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8	2,8	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
1200	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
1500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
2500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
3000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller dersom de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet blir da intervallet med grenser $(M-2S)$ og $(M+2S)$. Denne metoden gir med ca. 95 prosent sannsynlighet et intervall som inneholder den sanne verdi. Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 12 for å finne konfidensintervallet: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 2,1 når antallet observasjoner er 500. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensen $70 \pm 2 \cdot 2,1$ dvs. det strekker seg fra 65,8 til 74,2 prosent. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 65,8 til 74,2 prosent med 95 prosent inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen hadde vært med i undersøkelsen

Som det fremgår av tabellen, øker størrelsen på standardavviket når antallet observasjoner synker. Ved mindre enn 25 observasjoner blir konfidensintervallet og dermed usikkerheten så stor at det ikke lenger vil være forsvarlig å offentliggjøre prosentberegninger basert på så få observasjoner.

Ofta kan det være ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Da er det viktig å være oppmerksom på at når to usikre tall sammenliknes vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall.

8. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

All datainnsamling i denne undersøkelsen har foregått ved hjelp av bærbare pc'er. En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle hopp i spørreskjema og tildeling av spørsmål til undergrupper programmeres på forhånd. Dermed reduseres muligheten for at intervjuerne stiller feil spørsmål til feil personer. Problemet er imidlertid hvis det oppstår feil i denne programmeringen. I denne undersøkelsen oppsto det noen slike feil. Spørsmålet om subjektiv vurdering av hovedyrke falt som tidligere nevnt ut for en stor del av utvalget som skulle hatt dette spørsmålet. Denne feilen ble imidlertid rettet opp ved at alle som skulle hatt dette spørsmålet ble ring opp på nytt. Et annen feil som vi oppdaget i ettertid var at svaralternativet "både og" ikke hadde kommet med for holdningsspørsmålene under spørsmål 30. Vi vet ikke hvor intervjuerne har plassert de som ikke hadde noen klar mening på disse spørsmålene, men det er grunn til å tro at mange har endt opp med "vet ikke" som svar, mens noen kan ha blitt presset til å velge side. Denne feilen har vi ikke kunnet rette opp.

En annen fordel med denne innsamlingsmetoden er at mulighetene for direkte kontroll av svarene som blir registrert. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Dette fører til økt datakvalitet, og innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden, eller det kan skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonen kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De svar som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under omkodinger. Gjennom kontroller har man søkt å finne feil og rette opp disse.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite både av innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages.

Oslo, september 1999
Saksbehandler: Irene Øyangen
Tlf: 800 83 028 (gratis nummer)

B

Lokalvalgsundersøkelsen 1999

I nær framtid vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå kontakte deg i forbindelse med en undersøkelse om kommune- og fylkestingsvalget i 1999. Formålet med undersøkelsen er å få vite mer om ulike sider ved folks syn på lokalvalgene. Undersøkelsen kan også gi oss økt forståelse for hva som skjer i de norske kommunene sett fra den enkelte velgers ståsted. Den gjennomføres på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning, og har et rent statistisk og vitenskapelig formål.

Vi har trukket 4200 personer til å være med i undersøkelsen. Trekningen er gjort slik at personene i utvalget avspeiler sammensetningen av den stemmeberettigede befolkningen i Norge. Dette innebærer at noen av de som mottar dette brevet har stor interesse av valget, andre vil ha liten interesse, noen har stemt mens andre ikke har gjort det. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men vi håper at flest mulig vil være med - også de som ikke har stemt - slik at resultatene blir så riktige som mulig. Vi kan ikke erstatte en som ikke svarer med en annen person. Dersom noen faller fra, får vi dårligere informasjon om en del av befolkningen. For å kunne følge utviklingen gjennom de senere år, er halvparten av utvalget trukket blant dem som var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1995. Resten av utvalget er nytt.

For å gjøre intervjuet kortere og for å få best mulig utbytte av svarene vi får, vil vi hente inn opplysninger fra Statistisk sentralbyrås utdanningsregister og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall. For dem som var med i undersøkelsen i 1995, vil også opplysninger fra den gang bli knyttet til svarene vi får i år.

Undersøkelsen er godkjent av Datatilsynet og personopplysninger vil bli behandlet etter lovbestemte regler. Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Opplysningene vil bli oppbevart i identifiserbar form i inntil fire år. Når undersøkelsen er avsluttet, vil alle kjennetegn som kan identifisere enkeltpersoner bli fjernet. Man kan når som helst trekke seg fra undersøkelsen.

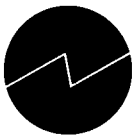
Dersom du har noen spørsmål, kan du kontakte saksbehandleren som står øverst i brevet. De som svarer på spørsmålene, vil utpå vinteren få en kort rapport med noen resultater fra undersøkelsen. Vi håper du vil delta og takker på forhånd for hjelpen.

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm.direktør

Stein Opdahl
fung.seksjonssjef

Oslo, september 1999
Saksbehandlar: Irene Øyangen
Tlf. 800 83 028 (gratis nummer)

N

Lokalvalundersøkinga 1999

I nær framtid vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ringje deg i samband med ei undersøking om kommune- og fylkestingsvalet i 1999. Formålet med undersøkinga er å finne ut meir om kva syn folk har på lokalvala. Undersøkinga kan òg gi oss ei betre forståing av kva som skjer i dei norske kommunane slik den enkelte veljaren opplever det. Ho blir gjennomført på oppdrag frå Institutt for samfunnsforskning, og har eit reint statistisk og vitskapeleg formål.

Vi har trekt 4200 personar til å vere med i undersøkinga. Trekninga er gjort slik at personane i utvalet avspeglar samansetjinga av dei som har stemmerett i Noreg. Dermed vil nokre av dei som får dette brevet ha stor interesse av valet, andre vil ha lita interesse, nokre har stemt medan andre ikkje har gjort det. Det er frivillig å vere med i undersøkinga, men vi vonar at flest mogleg blir med - òg dei som ikkje har stemt - slik at resultata blir så riktige som mogleg. Vi kan ikkje erstatte ein som ikkje svarar med ein annan person. Om nokre fell i frå, får vi dårlegare informasjon om ein del av befolkninga. For å kunne følgje utviklinga gjennom dei seinare åra, er halvparten av utvalet trekt mellom dei som var med i utvalet til Lokalvalundersøkinga i 1995. Resten av utvalet er nytt.

For å gjere intervjuet kortare og for å få best mogleg utbytte av svara vi får, vil vi hente inn opplysningar frå Statistisk sentralbyrå sitt utdanningsregister og opplysningar om valdeltaking frå kommunane sine manntal. For dei som var med i undersøkinga i 1995, vil òg opplysningar frå den gongen bli knytte til svara vi får i år.

Undersøkinga er godkjend av Datatilsynet og opplysningane vil bli handsama etter lovfesta reglar. Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Vi vil aldri offentleggjere eller gi vidare opplysningar om kva den enkelte har svart. Opplysningane vil bli oppbevarte i identifiserbar form i inntil fire år. Når undersøkinga er avslutta vil alle kjenneteikn som kan identifisere enkeltpersonar, bli fjerna. Ein kan når som helst trekkje seg frå undersøkinga.

Om du har nokre spørsmål, kan du kontakte saksbehandlaren som står øvst i brevet. Dei som svarar på spørsmåla, vil i løpet av vinteren få tilsendt ein kort rapport med nokre resultat frå undersøkinga. Vi vonar du vil vere med i undersøkinga og takkar på førehand for hjelpa.

Med venleg helsing

Svein Longva
Svein Longva
adm.direktør

Stein Opdahl
Stein Opdahl
fung. seksjonssjef

INSTRUKS

Orientering og veiledning for intervjuere

Produktnummer 711-0

LOKALVALGSUNDERSØKELSEN 1999

<i>I Innledning</i>	2
<i>II Gjennomføringen av feltarbeidet</i>	2
Utvalget	2
Innsamlingsmetode	2
Innsamlingsperiode	2
IO-brevet	2
Svarprosent	2
IO-lista	3
Tid til forberedelser	3
<i>III Om intervjuet og skjemaet</i>	3
Flyttede IO	3
Utenlandske statsborgere	3
Innledningsteksten	3
Frafall og avgang	3
Instruks til skjemaet	4

Kontaktpersoner:

Intervjuerkontakt..... Grete Korsvoll 22 86 46 96

IT-ansvarlig..... Solveig Myklestad 22 86 49 92

Planlegger..... Irene Øyangen 22 86 45 45

I Innledning

Lokalvalgsundersøkelsen gjennomføres på oppdrag for Institutt for samfunnsforskning (ISF), og finansieres av Kommunal- og regionaldepartementet. Prosjektleder på ISF er førsteamanuensis Tor Bjørklund.

Ved kommune- og fylkestingsvalget i 1995 gjennomførte SSB en tilsvarende undersøkelse for samme oppdragsgiver. Resultatene fra denne undersøkelsen har blitt presentert i Tor Bjørklunds bok: *"Valget i 1995 i lys av sosiale og politiske endringer"*.

Kommune- og fylkestingsvalget holdes 13. september og intervjuingen starter dagen etter. Valgdeltakelsen ved lokalvalgene har i de siste årene vært ganske lav, i 1995 var den helt nede i 62.8 prosent av de stemmeberettigede. Derfor er det særlig viktig at intervjuerne tar et krafttak for også å få med IO som ikke har stemt - dersom dette er grunnen IO oppgir for ikke å ville være med.

II Gjennomføringen av feltarbeidet

Utvalget

Utvalget til undersøkelsen består av om lag 4 200 stemmeberettigede personer i alderen 18-80 år. En 17-åring som fyller 18 år seinest 31. desember i år, har stemmerett. Du må derfor regne med at du kan få IO som ikke fyller 18 før i slutten av dette året. Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i minst tre år, har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg, og er dermed med i utvalget.

Omtrent halvparten av utvalget er panel - dvs. at de også var med i utvalget til Lokalvalgsundersøkelsen i 1995. Panelet består både av personer som ble intervjuet og personer som var frafall i 1995. Alle i panelutvalget var "nye" ved undersøkelsen i 1995.

Innsamlingsmetode

Intervjuene skal tas over telefon (CAI) - og telefonnummer står på IO-lista. Oppdager du at telefonnummeret er feil, er det svært viktig at du forsøker å finne det riktige.

Innsamlingsperiode

Perioden for datainnsamling er fra **14. september til 15. oktober 1999**. Det er viktig at intervjuingen starter snarest mulig etter valget, ettersom flere av spørsmålene er nært knyttet til tanker IO har gjort seg rundt sin stemmegivning.

IO-brevet

Det kan være en fare for at noen IO som ikke hadde tenkt å stemme vil gjøre det likevel når det får et brev i posten om at de er trukket ut til denne undersøkelsen. For å unngå et slikt problem vil IO-brevene ikke bli sendt ut til IO før mandag den 13. september om morgenen. Dette innebærer imidlertid at dere kan oppleve at noen ikke har mottatt IO-brevet når dere begynner å intervjuer den 14. september.

Svarprosent

Ved forrige Lokalvalgsundersøkelse hadde vi en oppslutning på 73 prosent. Målsettingen for denne undersøkelsen er å nå minst samme resultat. Det innebærer at vi må ha i overkant av 3000 intervju. I stortingsvalgsundersøkelsene har det vist seg at frafallet er noe større i panelet enn blant nye IO. Vår utfordring for denne undersøkelsen blir dermed å oppnå like høy oppslutning i begge gruppene. Vi vil holde dere orientert underveis hvordan dere ligger an i forhold til målsettingen.

IO-lista

IO-lista inneholder IO og eventuelle referansepersoner. IO som tilhører panelet fra 1995 er merket med E, og kalles ekte panel. Det ekte panelet er supplert med IO i alderen 18-22 år, dvs. de som har fått stemmerett siden forrige kommunevalg. Denne gruppen har merket U for uekte panel. Nye IO har merket N for nye. IO bosatt i kommuner med direktevalg av ordfører (se side 6, spm 30b) får merket O.

Tid til forberedelser

Dere får 1 time for å lese instruks og ta prøveintervju. Dette påføres av oss.

III Om intervjuet og skjemaet

Flyttede IO

Dersom IO har flyttet og kan nås på telefon, foretar dere selv intervjuet. Det er viktig at dere finner evt ny adresse i folkeregisteret og ut fra dette sjekker med nummeropplysningen - 180 - om IO har telefon på den nye adressen. Hvis IO ikke har telefon, blir det frafall.

Utenlandske statsborgere

Utenlandske statsborgere som har bodd i Norge i minst tre år har stemmerett ved kommune- og fylkestingsvalg. De har ikke stemmerett ved nasjonale valg, og vil derfor ikke få spørsmålene som dreier seg om stortingsvalg og EU-avstemning.

Innledningsteksten

I intervjuprogrammet er det innledningsvis bare lagt inn en kort instruks om at dere skal presentere dere selv, undersøkelsen og evt. gjøre avtale med IO. I tillegg gjelder det som vanlig at dere skal henviser til IO-brevet. Det er viktig at IO forstår hvordan intervjuet fungerer, så ved behov kan dere bruke dette avsnittet.

"Først vil jeg gjerne si noe om intervjumetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille, kommer fram på min PC. Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene stilt på samme måte. Vi må gjøre det slik for å få en god statistikk av de svarene vi får. Det er vanskelig å lage spørsmål som passer like godt for alle. Men jeg er takknemlig hvis du vil svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du ikke synes passer så godt."

Dersom IO mener hun/han ikke har fått IO-brevet, skal dere orientere om innholdet. Eventuelt skal dere tilby å sende et nytt brev og ta kontakt senere dersom det er nødvendig for å få til en avtale med IO.

Frafall og avgang

I systemet for registrering av frafall og avgang er det viktig at dere kjenner forskjellen på frafall og avgang. Avgang skal brukes dersom IO er død (kode 51) eller har flyttet til utlandet for mer enn seks måneder (kode 52). For alle andre grunner til at IO ikke deltar, skal dere merke av for frafall og deretter velge riktig frafallsårsak. Merk at IO som er bosatt på institusjon også er med i utvalget, og skal om mulig intervjues. Dersom IO skal overføres til en annen intervjuer, går dere inn i "overføringer" og bruker kode 61 eller 62.

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Frafall (alternativ 3 i Innled):

- 11 - IO har ikke tid nå
- 12 - IO ønsker ikke å delta
- 13 - IO deltar ikke av prinsipp
- 14 - Andre nekter for IO

- 21 - Kortvarig sykdom
- 22 - Langvarig sykdom
- 23 - Sykdom/dødsfall i IOs familie, annen uforutsett hendelse
- 24 - Språkproblemer

- 31 - Midlertidig fravær pga. skolegang/arbeid
- 32 - Midlertidig fravær pga. ferie e.l.
- 33 - Finner ikke adressen/boligen
- 34 - Ikke telefon - for kostbart/langt å reise
- 35 - IO ikke å treffe av andre årsaker (spesifiser)

- 41 - Andre frafallsgrunner

Avgang (alternativ 4 i Innled):

- 51 - IO er død
- 52 - Bosatt i utlandet minst 6 mndr.

Overføring (alternativ 2 i Innled):

- 61 - Kjenner IO
- 62 - Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.
- 63 - Fjerne IO fra lista. NB! Kun etter avtale med kontoret.

For en del **overføringer** og **frafall** må dere besvare et ekstra spørsmål om hvordan du har forsøkt å spore opp IO. Hensikten med dette er at oppfølgingsintervjueren skal få vite hva som er gjort, slik at arbeidet deres blir lettere. For de som går til frafall ønsker vi informasjon om hvorvidt det er fordi IO ikke ønsker å delta (nekt), fordi IO er forhindret fra å delta eller om det er andre grunner til at IO ikke deltar.

Det skal alltid gis informasjon i feltet "**SpsOppflg.**". Informasjonen skal være slik at den kan hjelpe de som skal drive oppfølging. Bruk stikkord. Dersom IO er midlertidig fraværende, bør det gis opplysning om at IO kan kontaktes senere, og helst når, med tanke på ev. oppfølging etter intervjuperioden.

Overføring brukes hvis det er problematisk å gjennomføre intervjuet fordi du kjenner IO eller hvis du blir syk.

Instruks til skjemaet

Vær restriktiv med å bruke kategoriene "vet ikke" og "nekter" hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Bortsett fra på slike spørsmål skal dere alltid prøve å få IO til å gi et annet svar. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller nekter å svare, pass da på at du bruker riktig tast - AltGr-8 for "vet ikke" og AltGr-9 for "nekting".

Spørsmål 3

Hvis IO oppgir å ha stemt ved en institusjon eller lignende, velger dere alternativet "Stemte ved et vanlig valglokale". Det som er interessant for oss er å få fram om IO har forhåndsstemt på posten eller ikke.

Spørsmål 6a-b og 11a-b

Med *felleslister* menes at noen av de landsdekkende partiene går sammen i et listesamarbeid. Det kan f.eks. være at partiene Høyre og KrF går sammen om en borgerlig felleliste.

Med *andre lister* tenker vi på ulike typer bygdelister og på småpartier, landsdekkende eller lokale. Under *spesifisering* av slike felleslister eller andre lister, skal navnet på lista eller partiet noteres akkurat slik IO svarer.

Spørsmål 7-8

Kumulering innebærer at man gir en tilleggsstemme til en kandidat på valglisten. Man kan gi tilleggsstemme til så mange kandidater man vil. Kandidater *strykes* ved å sette strek over navnet til kandidaten. Man kan også stryke så mange kandidater man vil.

Ønsker man å gi stemme til kandidater fra andre lister, såkalte *slengerstemmer*, føres navnene opp på den listen man skal stemme på. Det er bare mulig å føre opp 10 navn fra andre lister. For hver kandidat fra andre lister man fører opp taper den listen man stemmer på, et tilsvarende antall listestemmer.

Spørsmål 10-13

Spørsmålene som omhandler fylkestingsvalg blir ikke stilt til IO med stemmerett i Oslo. Årsaken til det er at Oslo ikke har noe fylkesting, og dermed ikke fylkestingsvalg.

Spørsmål 30b

Ved dette valget blir det gjennomført en prøveordning med direktevalg av ordfører i 20 kommuner. I disse kommunene kan innbyggerne velge ordfører direkte fremfor at kommunestyret skal velge hvem som skal være ordfører. I spørsmål 30b har vi en annen formulering til IO i de kommunene der en slik prøveordning har blitt gjennomført, enn til IO i andre kommuner.

Følgende 20 kommuner er med i prøveordningen:

Kommune	Fylke
1. Vardø	Finnmark
2. Evenes	Nordland
3. Alvdal	Hedmark
4. Trysil	Hedmark
5. Våle	Vestfold
6. Kvinesdal	Vest-Agder
7. Nes	Buskerud
8. Samnanger	Hordaland
9. Fitjar	Hordaland
10. Bokn	Rogaland
11. Ibestad	Troms
12. Lyngen	Troms
13. Skånland	Troms
14. Kvæfjord	Troms
15. Målselv	Troms
16. Salangen	Troms
17. Norddal	Møre og Romsdal
18. Vestnes	Møre og Romsdal
19. Gjemnes	Møre og Romsdal
20. Hareid	Møre og Romsdal

Spørsmål 31a-e

Definisjonen av *din nære familie* avhenger av hva IO selv legger i det.

De fleste bakgrunnsspørsmålene er hentet fra omnibusundersøkelsen, og instruksene til de aktuelle spørsmålene gjengis her:

Spørsmål H1

Merk at koden **gift/registrert partner** ikke skal brukes for samboere som har samboerkontrakt.

Spørsmål H2

Formålet er å registrere IOs formelle ekteskapelige status. Kategorien *tidligere registrerte partner* omfatter skilte, separerte og etterlatte registrerte partnere. Før man kan regne seg som tidligere registrert partner, må man ha gått gjennom den offentlige godkjente seremonien som tilsvarer borgerlig ekteskap.

Spørsmål B5

Arbeidstiden det her dreier seg om, gjelder det inntektsgivende arbeid som er nevnt i spørsmålene B3 og B4. Hvis arbeidstiden varierer fra uke til uke, regner du et gjennomsnitt for arbeidstiden pr uke i de siste fire ukene. IO som har et arbeid som de var borte fra i forrige uke, f.eks. pga. permisjon, ferie eller sykdom, skal oppgi den vanlige arbeidstiden når de er i arbeid.

Spørsmål B7

Vi spør ikke (som i AKU) om bedriftens navn m.v, og har da heller ingen mulighet til å kontrollere det vi får oppgitt. Det er derfor svært viktig at du, sammen med IO, kan plassere arbeidsstedet i riktig næringsgruppe.

Det vil forkomme tvilstilfeller. Er det tvil om plasseringen, skal du krysse av for *annen næring* og gi en så god beskrivelse som mulig av næringens art. Det kan også forekomme at IO arbeider i to ulike næringsgrener f.eks. jordbruk og fiske, drosjekjøring kombinert med annen virksomhet osv. Det avgjørende må da være i hvilken næring IO for tiden arbeider mest.

Spørsmål B8

Hvis IO skulle ha mer enn ett yrke i bedriften, fører dere opp hovedyrket.

Husk å kode yrke (3 evt 4 sifre). Dersom du ikke kan finne kode, er det viktig at du beskriver IOs arbeidsoppgaver så godt som mulig.

God dag, jeg heter (INTERVJUERENS NAVN) og ringer fra Statistisk sentralbyrå. IOS_NAVN ? Vi har nylig sendt deg et brev der vi ber deg være med i en undersøkelse om kommune- og fylkestingsvalget.(ORIENTER OM INNHOLDET DERSOM IO GIR UTTRYKK FOR TVIL OM HVA SOM STÅR I BREVET). Passer det at vi gjennomfører intervjuet nå med en gang? (DERSOM IO SIER NEI:) Kan vi avtale et tidspunkt som passer bedre?(NEVN ALTERNATIVE TIDSPUNKT)

START INTERVJUET	1
FRAFALL/AVGANG	2
AVTALE OM NY KONTAKT (UTSETTER)	3

DA VI TRAKK DET UT TIL DENNE UNDERSØKELSEN VAR DU REGISTRERT SOM BOSATT I TRKKOMM KOMMUNE. ER DU FORTSATT BOSATTI DENNE KOMMUNEN?

JA	1
NEI	2

HVILKEN KOMMUNE ER DU BOSATT I NÅ? KOD KOMMUNEVNAVNET VED ALFABETISK OPPSLAG(F4).

Bostedskommune _____

Spm 1
Innledningsvis vil vi gjerne vite hva er du mest opptatt av, er det utenrikspolitiske spørsmål, det som skjer i kommunene eller norsk innenrikspolitikk?

(i)Utenrikspolitiske spørsmål, (ii)det som skjer i kommunen, (iii)norsk innenrikspolitikk

Spm2

Stemte du ved kommunevalget i år?

JA	1
NEI	2

Spm 3 (*) HVIS JA PÅ SPM 2

Benyttet du deg av muligheten til å forhåndsstemme via postverket, eller stemte du i et vanlig valglokale?

Forhåndsstemte på posten.....1 → spm 4
Stemte ved et vanlig valglokale...2 → spm 5

Spm 4 HVIS 1 PÅ SPM 3

Om det ikke hadde vært mulig å stemme via postverket, tror du da du likevel ville ha stemt eller hadde du latt det være?

Ville likevel ha stemt.....1
Ville ha latt være å stemme.....2
Vet ikke.....9

Spm 5

Når bestemte du deg for å stemme på det partiet eller den listen du valgte. Var det lenge før valgkampen begynte, var det under valgkampen, eller var det like før valgdagen eller var det på valgdagen?

LENGE FØR	1
UNDER VALGKAMPEN	2
LIKE FØR VALGDAGEN	3
PÅ VALGDAGEN	4

Spm6 (*)

Hvilket parti eller liste stemte du på?

ARBEIDERPARTIET	(1)	
FREMSKRITTSPARTIET	(2)	
HØYRE	(3)	
KRISTELIG FOLKEPARTI	(4)	
RØD VALGALLIANSE	(5)	
SENTERPARTIET	(6)	
SOSIALISTISK VENSTREPARTI	(7)	
VENSTRE	(8)	
FELLESLister	(9)	→ sps 6a
ANDRE LISTER	(10)	→sps 6b

Sps6a (*)

Hvilken fellesliste var det?

Sps6b (*)

Hvilket annet parti eller liste stemte du på?

Spm7

Foretok du endringer på stemmeseddelen, dvs. kumulerte eller strøk du kandidater da du stemte ved dette valget?

JA	1→	spm 7a
NEI	2→	spm 8

Spm7a (*)

Omtrent hvor mange kandidater var det du kumulerte eller strøk? Tror du det var mellom 1 og 4 kandidater, eller var det 5 eller flere?

1 - 4	1
5 ELLER FLERE	2

Spm 7b (*)

Når du rettet listen foretok du kumuleringer, dvs. ga bare tilleggsstemmer, eller strøk du kandidater eller gjorde du *begge* deler.

Strøk.....	1
Kumulerte.....	2
Begge deler.....	3

Spm8 (*)

Førte du opp kandidater fra andre partiers lister, dvs ga du slengerstemmer?

JA	1
NEI	2

Spm9

Kan du nevne den saken som var viktigst for din stemmegivning ved kommunevalget i din bostedskommune?

Spm10 (*) STILLES BARE TIL IO SOM IKKE STEMME I OSLO. IO SOM STEMME I OSLO GÅR TIL SPM. 14B

Stemte du ved fylkestingsvalget i år?

JA	1
NEI	2

Spm11 (*) HVIS JA PÅ SPM 10
Hvilket parti eller liste stemte du på?

ARBEIDERPARTIET	(1)
FREMSKRITTSPARTIET	(2)
HØYRE	(3)
KRISTELIG FOLKEPARTI	(4)
RØD VALGALLIANSE	(5)
SENTERPARTIET	(6)
SOSIALISTISK VENSTREPARTI	(7)
VENSTRE	(8)
FELLESLISTER	(9) →sps12a
ANDRE LISTER	(10) →sps121b

Sps12a (*)
Hvilken fellesliste var det?

Sps12b (*)
Hvilket annet parti eller liste stemte du på?

Spm13 (*)
Om fylkestingsvalg og kommunevalg hadde vært holdt på ulike dager, ville du da ha stemt ved fylkestingsvalget?

JA	1
NEI	2

Spm14a STILLES TIL NORSKE STATSBOGGERE SOM HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET OG IKKE STEMME I OSLO
Dersom det var stortingsvalg i morgen, ville du da ha stemt på det samme partiet eller på et annet parti enn ved fylkestingsvalget?

PÅ DET SAMME PARTI	1
PÅ ET ANNET PARTI	2

Spm 14b STILLES TIL NORSKE STATSBOGGERE SOM HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET OG STEMME I OSLO
Dersom det var stortingsvalg i morgen, ville du da ha stemt på det samme partiet eller på et annet parti enn ved kommunevalget?

PÅ DET SAMME PARTI	1
PÅ ET ANNET PARTI	2

Spm15
TIL ALLE NORSKE STATSBOGGERE SOM HADDE STEMME I 1997: Stemte du ved stortingsvalget i 1997?

JA	1→SPM 15B
NEI	2→SPM 16 HVIS STEMTE VED KOMMUNEVALGET

→ SPM 18 HVIS IO IKKE HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET OG IKKE HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET
→SPM 17 HVIS IO IKKE HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET, MEN HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET

Spm15B
Hvilket parti stemte du på?

ARBEIDERPARTIET	(1)
FREMSKRITTSPARTIET	(2)
HØYRE	(3)
KRISTELIG FOLKEPARTI	(4)
RØD VALGALLIANSE	(5)
SENTERPARTIET	(6)
SOSIALISTISK VENSTREPARTI	(7)
VENSTRE	(8)
ANDRE PARTIER	(10)

Spm16 TIL ALLE SOM STEMTE VED KOMMUNEVALGET
 Hva hadde størst betydning for ditt valg av parti eller liste til
 kommunevalget? Var det lokale saker, personer på listen, rikspolitiske saker
 eller allmenn tillit til partiet?

LOKALE SAKER	1
PERSONER PÅ LISTEN	2
RIKSPOLITISKE SAKER	3
ALLMENN TILLIT TIL PARTIET	4

Spm17 STILLES TIL ALLE SOM IKKE STEMME I OSLO, OG HAR STEMTE VED FYLKESTINGSVALGET.
 Og så var det fylkestingsvalget? Hva hadde størst
 betydning for ditt valg her? Var det fylkeskommunale saker, personer på listen,
 rikspolitiske saker eller allmenn tillit til partiet?

FYLKESKOMMUNALE SAKER	1
PERSONER PÅ LISTEN	2
RIKSPOLITISKE SAKER	3
ALLMENN TILLIT TIL PARTIET	4

Spm18 TIL ALLE
 Har du selv vært representant eller
 vararepresentant i kommunestyret eller hatt andre kommunale verv
 her eller i andre kommuner i løpet av de siste 8 årene?

JA.....	1→SPM 20
NEI	2→SPM 19

Spm19
 Kunne du tenke deg å motta slike verv dersom du ble
 spurt om det?

JA.....	1
NEI.....	2

Spm 20 TIL ALLE
 Har du noen gang ved et kommunevalg stått oppført på en partiliste eller
 valgliste ?

Spm21a
 Det er ulike måter å øve innflytelse på. Har du
 noen gang i løpet av de siste fire årene forsøkt å påvirke
 avgjørelsen av en sak i kommunestyret eller fylkesting ved å
 .... skrive under på opprop, eller underskriftskampanje?

JA.....	1
NEI.....	2

Spm21b
 .... delta i aksjon, protestmøte, demonstrasjon?

JA.....	1
NEI.....	2

Spm21c
 .... ta saken opp i parti, fagforening, eller annen
 organisasjon?

JA.....	1
NEI.....	2

Spm21d
 .... henvende deg til kommune- eller
 fylkeskommuneadministrasjonen?

JA.....	1
NEI.....	2

Spm21e

.... ta kontakt med lokal politiker?

JA..... 1
NEI..... 2

Spm22A

Har det stor betydning, en viss betydning eller
liten eller ingen betydning for deg personlig hvilket parti eller
hvilke partier som har flertall i kommunestyret?

STOR BETYDNING .....(1)
VISS BETYDNING .....(2)
LITEN ELLER INGEN BETYDNING .....(3)

Spm22B

Tror du at resultatet av kommunestyrevalget i høst vil få
stor betydning, en viss betydning eller liten eller ingen
betydning for hva som vil skje i kommunen i de kommende fire år?

STOR BETYDNING .....(1)
VISS BETYDNING .....(2)
LITEN ELLER INGEN BETYDNING .....(3)

Spm 22C STILLES TIL ALLE SOM IKKE STEMME I OSLO. IO SOM STEMME I OSLO GÅR TIL 23B

Tror du at resultatet av fylkestingsvalget i høst vil få
stor betydning, en viss betydning eller liten eller ingen
betydning for hva som vil skje i fylket i de kommende fire år?

STOR BETYDNING .....(1)
VISS BETYDNING .....(2)
LITEN ELLER INGEN BETYDNING .....(3)

Spm 23A STILLES TIL ALLE SOM IKKE STEMME I OSLO, OG GÅR VIDERE TIL SPM 24

Som kjent kan man i Norge delta i tre typer valg - stortingsvalg,
fylkestingsvalg og kommunevalg. Hvilket av disse tre valgene er
viktigst for deg?

STORTINGSVALG 1
FYLKESTINGSVALG 2
KOMMUNEVALG 3

Spm23B STILLES TIL IO SOM STEMME I OSLO

Som kjent kan man i Oslo delta i minst to typer valg -
stortingsvalg og kommunevalg. Hvilket av disse to valgene er
viktigst for deg?

STORTINGSVALG 1
KOMMUNEVALG 2

Spm24 TIL ALLE:

I hvilken grad gjenspeiler kommunestyret det folk
egentlig mener i din kommune? Vil du si at det gjenspeiler folks
meninger meget godt, nokså godt, mindre godt, eller ikke i det
hele tatt?

MEGET GODT 1
NOKSÅ GODT 2
MINDRE GODT 3
IKKE I DET HELE TATT 4

Spm25 (STILLES MED FILTER: DE SOM HAR STEMTE VED KOMMUNEVALGET)

Det kan være mange grunner til at folk stemmer ved et kommunevalg. Med tanke på dette kommunevalg skal jeg lese opp noen mulige grunner du kan hatt for å avgi stemme *denne gangen*. Jeg vil be deg angi om den aktuelle grunnen er (i)svært viktig, (ii)nokså viktig, (iii)mindre viktig, (iv)ikke viktig.

1. svært vikt. 2. nokså vikt. 3. mindre vikt. 4. ikke vikt.

- A Støtte et bestemt politisk parti eller en liste
- B Støtte bestemte lokale saker
- C Oppfylle min borgerplikt
- D Støtte bestemte personer
- E Ivareta mine egne interesser

Spm26 (STILLES MED FILTER: DE SOM IKKE HAR STEMTE)

Det kan være mange grunner til at folk ikke stemmer ved et kommunevalg. Med tanke på dette kommunevalg skal jeg lese opp noen mulige grunner du kan ha hatt for ikke å stemme. Jeg vil be deg angi om den aktuelle grunnen er (i)svært viktig, (ii)nokså viktig, (iii)mindre viktig, (iv)ikke viktig.

1. svært vikt. 2. nokså vikt. 3. mindre vikt. 4. ikke vikt.

- A Forskjellene mellom partiene er for små
- B Det er ingen viktige lokale saker jeg brenner for
- C Jeg kjenner for lite til hva partiene står for
- D Jeg mangler tillit til lokalpolitikere her i kommunen
- E Jeg hadde ikke tid og anledning

Spm27 TIL ALLE NORSKE STATSBOGGERE

La oss tenke oss at det i morgen skulle holdes en ny folkeavstemning om norsk medlemskap i EU, ville du stemme for eller mot medlemskap?

FOR	1
MOT	2
VILLE IKKE STEMME	3

Spm28

Hva preget valgkampen i din kommune? Vil du si at det for det meste var lokale saker, eller var det mest rikspolitiske saker?

FOR DET MESTE LOKALE SAKER	1
FOR DET MESTE RIKSPOLITISKE SAKER	2
BLANDING	3

Spm29 Så et spørsmål om kommunestyrerepresentanter i din kommune. Har du større tillit, den samme tillit eller mindre tillit til dem enn til stortingsrepresentanter?

STØRRE TILLIT	(1)
SAMME TILLIT	(2)
MINDRE TILLIT	(3)
VET IKKE	(4)

Spm 30 (*)

Jeg skal nå lese opp noen påstander. Kan du for hver påstand si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i dette ?
1. HELT ENIG 2.NOKSÅ ENIG 3.NOKSÅ UENIG 4.HELT UENIG

a) Hensynet til et likeverdig offentlig tilbud over hele landet må gå foran hensynet til større kommunal selvbestemmelse.

b) (FILTER 415 KOMMUNER UTEN DIREKTE-VALG AV ORDFØRER:) Ordføreren bør velges direkte av innbyggerne framfor å bli valgt av kommunestyret slik det er i dag.
(FILTER 20 KOMMUNER MED DIREKTE-VALG AV ORDFØRER:) Prøveordningen her i kommunen med direkte valg av ordfører bør fortsette

c) De som sitter i kommunestyret og bestemmer tar sjelden hensyn til det vanlige folk tror og mener.

d) Kommunen jeg bor i bør ta imot flere flyktninger og asylsøkere.

e) Kommunen bør i større grad la private firmaer stå for utførelsen av kommunens tjenester.

f) Det lokale folkestyret er ikke så viktig bare de offentlige tjenestene blir opprettholdt.

Spm31 (*)

Kan du si hvilke av følgende kommunale eller fylkeskommunale tjenester du eller din nære familie har brukt i løpet av de siste to årene?/ Har dere benyttet ..... JA NEI

a) ..... barnehage? 1 2

b) ... skole? 1 2

c) ..... eldreomsorg? 1 2

d) .....andre helse- og legetjenester? 1 2

e) Har du eller din nære familie i løpet av de to siste årene vært ..... i kontakt med teknisk etat i forbindelse med byggesaker, vei, vann, kloakk renovasjon m.m.? 1 2

Spm32

Vi vil nå høre i hvilken grad du er tilfreds med det samlede tjenestetilbudet i din kommune. Er du meget tilfreds, tilfreds, lite tilfreds eller ikke tilfreds?

MEGET TILFREDS .....(1)
TILFREDS .....(2)
LITE TILFREDS .....(3)
IKKE TILFREDS .....(4)

Spm33

Mener du at kvinner i sterkere grad enn nå bør komme med i kommunalt styre og stell, mener du at forholdene er bra som de er, eller mener du at kvinner i mindre grad enn nå bør delta i lokalpolitisk arbeid?

BØR KOMME MER MED 1
FORHOLDENE ER BRA SOM DE ER 2
BØR DELTA MINDRE ENN NÅ 3

Spm34

Det snakkes ofte om høyresiden og venstresiden i politikken. Tenk deg en skala som går fra 1 på venstre side - dvs. de som står helt til venstre politisk - og til 10 på høyre side, dvs. de som står helt til høyre politisk. Hvor ville du plassere deg selv på en slik skala?

Spm35a

Er du betalende partimedlem? 1.ja→ spm 36 2.nei→spm 35b

Spm 35b

Dersom "nei": Kunne du tenke deg å bli medlem av et politisk parti? 1.ja 2.nei

spm36 TIL ALLE:

Noen mener det er en borgerplikt å stemme ved valg, andre at man i første rekke bør stemme når valget oppleves som viktig for en selv. Hva mener du, er det en plikt som borger å stemme eller bør man bare stemme når utfallet av valget berører egne interesser?

1. Borgerplikt 2.bare når valget berører egne interesser

Spm 37

Vi er nå interessert i å høre om du er medlem av ulike typer organisasjoner.

Er du medlem av.....

- 1.Arbeidstakerorganisasjon
- 2.Idretts- eller friluftsansettelse
- 3.Humanitær hjelpeorganisasjon (Røde Kors, Redd Barna osv.)
- 4.Religiøs organisasjon
- 5.Avholdsorganisasjon
- 6.Mållag, riksmålsbevegelsen e.l.
- 7.Miljøvernorganisasjon
- 8.Velforening/grendelag
- 9.Kulturforening (musikk, dans, teater, hobby osv.)
- 10.Jordbruks- eller fiskeriorganisasjon
- 11.Andre organisasjoner

Spm38

Vil du si at du stort sett er meget fornøyd, nokså fornøyd, lite fornøyd eller overhodet ikke fornøyd med den måten lokaldemokratiet fungerer i din kommune? 1.meget fornøyd 2.nokså fornøyd 3.lite fornøyd 4.overhodet ikke fornøyd

Spm 39

Bor det innvandrere i ditt nabolag? 1.ja 2.nei

(Til: Intervjuer. Om det stilles spørsmål skal det presiseres at med innvandrere mener vi i denne sammenheng ikke-vestlige innvandrere)

Spm 40

Synes du at du kan være med å påvirke det som skjer i din kommune? (HVIS IO SPØR: DET SKAL SVARES MED UTGANGSPUNKT I IOs SITUASJON I DAG)

1. ja
2. til en viss grad (alle mellomsvaer)
3. nei
4. annet vet ikke

Spm41

Jeg skal igjen lese opp noen påstander, og vil be deg si om du er helt enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig i dette ?

a) Folkestyret her i kommunene hadde fungert like bra som nå uten de politiske partiene

b) Min kommune drives på en effektiv måte.

- c) Innvandring utgjør en alvorlig trussel mot vår nasjonale egenart.
- d) Den statlige styringen av kommunenes virksomhet må reduseres for å styrke det lokale selvstyre.
- e) For at det lokale folkestyre skal fungere, er det viktig at folk som meg holder seg orientert om det som skjer i kommunen.
- f) Viktige spørsmål her i kommunen bør avgjøres ved bruk av folkeavstemninger.

Sosiale bakgrunnsvariabler

SpmH1 (*)

Er du gift, samboende eller lever du for tiden ikke i noe fast parforhold?	
GIFT/REGISTRERT PARTNER	1
SAMBOENDE	2
IKKE I FAST PARFORHOLD	3

SpmH2 (*)

Hva er din ekteskapelige status?	
UGIFT	1
ENKE (MANN)	2
SKILT	3
SEPARERT	4
TIDLIGERE REGISTRERT PARTNER	5

SpmB1

Er du født og oppvokst i kommunen eller er du tilflyttet?	
FØDT OG OPPVOKST INNEN KOMMUNEN	1 → spmB3
TILFLYTT	2 → spm B1a

SpmB1a

Hvilket år flyttet du til kommunen?

JA NEI

SpmB3 TIL ALLE

Utførte du inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet i forrige uke? Som inntektsgivende arbeid regner vi også arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers. 1) JA → spmB5a 2) NEI → spmB4

Hvis nei:

SpmB4

Har du inntektsgivende arbeid som du var borte fra eller hadde fri fra i forrige uke? 1) JA → SpmB5a 2) NEI → SpmB10a

SpmB5 (*) (stilles bare til de som har inntektsgivende arbeid)

Hvor mange timer pr. uke arbeider du vanligvis i inntektsgivende arbeid. Regn også med betalte overtidstimer og ekstraarbeid hjemme i forbindelse med dette arbeidet. EVT. HALVE TIMER RUNDES OPPOVER. (F.EKS. 37,5 TIMER REGISTRERES SOM 38!)

SpmB6

De følgende spørsmålene gjelder ditt hovedyrke. Er den virksomheten du arbeider i, et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet?	
PERSONLIG EID	1
AKSJESELSKAP, ORGANISASJON	2
KOMMUNAL VIRKSOMHET	3
FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET	4
STATLIG VIRKSOMHET	5

SpmB7 (*)

Hvilken av disse næringene tilhører denne virksomheten?

SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 10 FOR ANNEN NÆRING OG

SKRIV INN HVILKE I NESTE SPØRSMÅL

Jordbruk, skogbruk	1
Fiske, fangst	2
Håndverk, industri, bergverk, bygg og anlegg	3
Handel, bank, forsikring	4
Privat tjenesteyting, f eks hotell, restaurant, frisør, rengjøring	5
Luft-, sjø- og landtransport, post, telegraf, telefon	6
Offentlig administrasjon i kommune, fylke eller stat	7
Undervisning, forskning	8
Helsevesen	9
Annen offentlig tjenesteyting, politi, forsvar, kirker	10
ANNEN NÆRING	11

SpesB7

HVILKEN ANNEN NÆRING ER DETTE?

SpmB8 (*)

Hva er ditt hovedyrke i denne virksomheten?

AlfaYrke

Alfanumerisk yrkeskode

SpmB8b

Har du en ledende stilling?

JA	1
NEI	2

SpmB9 (stilles bare til de som svarer "personlig eid" i spm. B6)

Arbeider du i ditt hovedyrke som selvstendig, som ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

SELVSTENDIG	1
ANSATT	2
FAMILIEMEDLEM	3

SpmB9_2

Vil du karakterisere ditt hovedyrke som....

arbeider	1
funksjonær	2
gardbruker, fisker	3
annet selvstendig	4

SpmB10a (Stilles bare til de som ikke er yrkesaktive dvs. de som har nei på spm B4)
 Passer noen av disse beskrivelsene for deg? HVIS INGEN AV BESKRIVELSENE PASSER,
 TRYKK ENTER!

1. Mottar alderspensjon	1	2
2. Mottar etterlattepensjon	1	2
3. Mottar uførepensjon	1	2
4. Mottar stønad til enslige foreldre	1	2
5. Går på skole eller studerer minst 10 timer pr uke.	1	2
6. Arbeidsledig de tre siste månedene	1	2
7. Er inne til 1. gangs militær- eller siviltjeneste	1	2

SpmB11

Omtrent hvor mange timer bruker du vanligvis til husarbeid i uka? Som husarbeid regner vi matlaging, rengjøring, vask og stell av tøy mv., men ikke pass av barn, syke o.l.

UNDER 5 TIMER	1
5- 9 TIMER	2
10-19 TIMER	3
20-29 TIMER	4
30-39 TIMER	5
40 TIMER OG OVER	6

SpmB12 (Stilles bare til de som ikke har arbeid nå, og som oppgir at de mottar pensjon eller trygd)

Hadde du selv inntektsgivende arbeid inntil det tidspunktet du begynte å motta pensjon, trygd?

JA	1
NEI	2

SpmB13

Var den virksomheten du arbeidet i, et personlig eid firma, et aksjeselskap, en organisasjon, kommunal, fylkeskommunal eller statlig virksomhet?

PERSONLIG EID	1
AKSJESELSKAP, ORGANISASJON	2
KOMMUNAL VIRKSOMHET	3
FYLKESKOMMUNAL VIRKSOMHET	4
STATLIG VIRKSOMHET	5

SpmB14

Vil du karakterisere ditt tidligere hovedyrke som....

arbeider	1
funksjonær	2
gardbruker, fisker	3
annet selvstendig	4

Inntekt1

Hvor stor var din egen brutto inntekt i 1994?

menes inntekt før fradrag og skatt er trukket fra.

nærmeste 1000 kr.

HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR.

HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0.....

SpmB15 TIL ALLE:

Bor det flere personer i din husholdning eller

bor du alene?

FLERE PERSONER	1
BOR ALENE	2

Inntekt2

Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 1998?
Rund av til nærmeste 1000 kr.
HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR.
HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0.....

Andre variabler som finnes på datafila:

- Kjønn
- Alder
- Utvalgstype (ekte panel, uekte panel eller nytt utvalg)
- Kommuner med direktevalg av ordfører
- Statsborgerskap
- Utdanningsnivå
- Fagfelt
- Tettbygd/spredtbygd
- Valgdeltagelse (mantallsopplysninger)
- Sosioøkonomisk status

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 1999/75 B. Halvorsen og M.I. Hansen: Dokumentasjon av utdrag fra skattestatistikken 1974-1994 for kobling mot forbruksundersøkelsen. 38s.
- 1999/76 H.P. Dahlslett og E. Engelian: Sentrumsstatistikk for Oslo og Akershus: Et pilotprosjekt. 50s.
- 1999/77 R. Eriksen og B. Haveråen: Inntekts- og formuesundersøkelsen for personlig næringsdrivende 1996: Dokumentasjon. 52s.
- 1999/78 P.M. Holt, S. Kristoffersen og V. Pedersen: Beregning av vekter til inntekts- og formuesundersøkelsen 1997. 26s.
- 1999/79 P.M. Holt og T. Vevle: Skattestatistikk for rederier 1996 og 1997: Dokumentasjon. 26s.
- 1999/80 T. Bye, Ø. Døhl og J. Larsson: Klimagasskvoter i kraftintensive næringer. Konsekvenser for utslipp av klimagasser, produksjon og sysselsetting. Regionale konsekvenser. 11s.
- 1999/81 B. Mathisen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 1998. 39s.
- 1999/82 Ø. Kleven, E. Dalheim og D. Roll-Hansen: Innvandreres utdanning: - en pilotundersøkelse. 61s.
- 1999/83 E. Fidjestøl og I. Håland: Yrkeskatalog: Pr. desember 1999. 136s.
- 1999/84 T. Solberg: Virkning av revisjon på Avlingsstatistikk for jordbruksvekster i 1998. 24s.
- 1999/85 R. Choudhury, T. Eika og L. Haakonsen: KVARTS i praksis II: Systemer og rutiner i den daglige driften. 66s.
- 1999/86 G. Frøiland: Økonometrisk modellering av husholdningenes konsum i Norge: Demografi og formueseffekter. 55s.
- 1999/87 Y. Li: Beregning av elementær aggregater i konsumprisindeksen ved hjelp av generalisert gjennomsnitt. 41s.
- 1999/88 L. Rogstad og S.T. Vikan: Kobling av adresseregistrene i DSF og GAB 1999: Dokumentasjon av samsvar og avvik. 31s.
- 1999/89 E. Dalheim, J-A. S. Lie og D. Roll-Hansen: En skjemabasert komplettering av registeret over befolkningens høyeste utdanning - forprosjekt med fokus på innvandrere. 60s.
- 1999/90 K-A. Hovland og Å. Nossum: Flyreiser i konsumprisindeksen. 39s.
- 2000/1 E. Rønning: Utenlandske statsborgere og kommunestyrevalget 1999: Dokumentasjonsrapport. 34s.
- 2000/2 M. Bråthen: Personer registrert som yrkeshemmet i SOFA-søkerregisteret. 25s.
- 2000/3 A.K. Johnsen og Ø. Hokstad: FoB2001: Kvalitativ testing av boligskjema - prøveundersøkelse 1999: Dokumentasjonsnotat. 32s.
- 2000/4 C. Hendriks, Ø. Hokstad og R. Sønsterudbråten: FoB2001: Boligtelling - prøveundersøkelse 1999: Dokumentasjonsnotat. 60s.
- 2000/5 K. Bjønnes, G. Dahl og B.R. Joneid: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Økonomisk sosialhjelp 1992-1997. 31s.
- 2000/6 B.R. Joneid og J. Lajord: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Demografi 1992-1997. 117s.
- 2000/7 J. Heldal: Kalibrering av AKU: Dokumentasjon av metode og program. 28s.
- 2000/8 H. Hågård og L. Rogstad: FoB2001: Adresser i folkeregisteret og GAB: Rapport fra en arbeidsgruppe for adresse-samordning og utredning av elektronisk datautveksling mellom DSF og GAB. 51s.
- 2000/9 B. Sundby: Rutiner for produksjon av statistikk over pleie- og omsorgstjenestene i kommunene 1997. 84s.
- 2000/10 E. Aas: På leting etter målefeil - en studie av pleie- og omsorgssektoren. 31s.